

UNIVERZITET U TUZLI

FILOZOFSKI FAKULTET

II CIKLUS STUDIJA

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

za akademsku 2011/12. godinu

STUDIJSKI PROGRAM: STARI I SREDNJI VIJEK

Tuzla, 2011. godine

Priručnik za kvalifikaciju

Naziv fakulteta	Filozofski fakultet
Naziv programa	Stari i srednji vijek
Akademski stepen	Master struke (MA)
Stečeno zvanje	Master historije
Studijski ciklus	Drugi ciklus
Jezik na kojem se studira	Zvanični jezici u Bosni i Hercegovini
Procijenjeno trajanje studija	1 godina
Vođa programa	Prof. dr Bego Omerčević, van. prof.
Kontakt informacije	bego.omercevic@untz.ba
Internet	www.ff.untz.ba

1. Uvod u disciplinu i kvalifikaciju

Historija se kontinuirano studira od osnivanja Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli od šk. 1994/95 godine. Studij historije je tradicionalno povezan s najnovijim naučnim spoznajama. Na tome se intenzivno radilo i radi s ciljem da se stvori vlastita nastavna baza. Interesi izvan visokoškolskog sistema za sve profile koji bi se školovali na Odsjeku za historiju Univerziteta u Tuzli definisani su kroz činjenicu da se ranijih decenija, dok se historija mogla izučavati samo na filozofskom fakultetu u Sarajevu, nikad nisu mogle podmiriti sve potrebe za ovakvim stručnim profilom.

U narednom periodu, s podizanjem raznovrsnih segmenata standarda bosanskohercegovačkog društva, pa i onih u javnim i državnim institucijama, potrebe za ovakvim stručnim profilom će biti sigurno izraženije.

Studij historije na Odsjeku za historiju Univerziteta u Tuzli otvoren je za saradnju kroz izmjenju nastavnika i pokretljivost studenata sa svim studijima historije kod nas i u svijetu. Obje komponente tog studija, nastavnici i studenti, takvom pokretljivošću mogu samo više dobiti. Već sada postoji vrlo dobra saradnja ovog Odsjeka i Univerziteta u Tuzli s drugim bosanskohercegovačkim i inostranim Univerzitetima, te sa više istorodnih institucija: Sarajevo, Mostar, Zagreb, Zadar, Osijek.

2. Razlozi za pokretanje II ciklusa

Razlog za pokretanje ovog studija jeste u činjenici da se ponajprije obrazuju kadrovi za izvođenje nastave u našim osnovnim i srednjim školama. Nakon deceniju i po uspješnog funkcionisanja Odsjeka za historiju stvorena je dovoljna kritična masa historičara, koju kao takvu treba i dalje obrazovati, a za potrebe rada u osnovnim i srednjim školama, za arhivsku i muzejsku djelatnost, za historijske institute i zavode za zaštitu spomenika i čuvanje historijskog nasljeđa, kao i za mnoga druga područja, gdje postoje potrebe za takvim profilom stručnjaka.

Ovaj studijski program omogućava veće akademsko znanje potrebno za dinamičniju i uspješnu karijeru iz područja starovjekovne i srednjovjekovne historije. Master studij - stari i srednji vijek ima prohodnost u zemljama Evropske unije. Studijski program ima sve preduslove za međunarodnu reputaciju, gdje je natjecanje za mjesto upisa veoma konkurentno.

Kroz ovaj program, historičari starog i srednjeg vijeka će se specijalizirati za istraživanje, obrađivanje i pravilno prezentiranje historijskih činjenica vezanih za ova historijska razdoblja.

3. Ciljevi studijskog programa

Cilj je ovog studija da obrazuje i osposobi historičare za one oblasti savremenog društva gdje postoje realne potrebe za njihovim radom i doprinosom kako za daljnji razvitak Bosne i Hercegovine tako i za prosperitet međunarodne zajednice i savremenog svijeta u cjelini. Ovim studijem omogućit će se školovanje značajnog broja visokoobrazovanog kadra za potrebe: - nastave historije u Bosni i Hercegovini; - naučni razvoj na polju historiografije; i – na polju javne, kulturne i administrativne djelatnosti. Dio mastera struke-historije zasigurno će pronaći radno mjesto i u privatnom sektoru, naročito u novinarstvu, izdavaštvu, turizmu, kao i na poslovima kulturnog menadžmenta. Istovremeno, snažnije će povezati historičare u Bosni i Hercegovini i svijetu, vjerovatno će biti uspostavljene veze i s brojnim drugim sličnim profilima

Preciznije, master studij historije, usaglašen je sa Kantonalnim Zakonom o visokom obrazovanju, Bolonjskom deklaracijom i ostalim zakonskim aktima vezanim za nauku i visoko obrazovanje.

4. Ishodi učenja ukupne kvalifikacije

Nakon završenog studijskog programa II ciklusu studija historije kandidati će biti osposobljeni: - da samostalno rade na istraživanjima; - da samostalno obrađuju historijsku građu; - da samostalno prezentiraju historijske činjenice iz domena starovjekovne i srednjovjekovne prošlosti ljudskog društva; - da kritički, pravilno i objektivno prosuđuju o pojedinim događajima i ličnostima; - da postupaju prema etičkim načelima struke; - da imaju pozitivan stav o cjeloživotnom učenju i razvoju stručnih kompetencija; i - da se i dalje bave naučno-istraživačkim radom iz područja starog ili srednjeg vijeka.

Kandidati sa završenim II ciklusom studija - master struke/historije imat će mogućnost da se uposle: - u osnovnim i srednjim školama kao nastavnici historije; - na fakultetima i historijskim institutima kao mladi istraživači i naučnici; - u muzejima kao kustosi i istraživači; - u arhivima; - u centrima kulture; - u diplomaciji.

5. Struktura studijskog programa

Studij II ciklusa studijskog programa – stari i srednji vijek je jednogodišnji studij koji se realizuje u dva semestra, pri čemu svaki semestar ima po 15 nastavnih sedmica. Vrednuje se sa 60 ECTS bodova, tako da u zbiru sa I ciklusom nosi 300 ECTS bodova. Studijski program se sastoji iz obaveznih i izbornih predmeta. Obavezni predmeti su osmišljeni na način da studentima omoguće nadogradnju znanja i vještina stečenih na studiju I ciklusa. Obavezni predmeti su dizajnirani tako da daju identitet kvalifikaciji. Svrha ovih predmeta je da se studentima pruže nove praktične i neophodne specijalističke vještine. U obaveznim predmetima naglasak se stavlja na timski rad, praktične vještine, sposobnost nezavisnog rada, itd. Četiri obavezna predmeta se izučavaju tokom prvog, a jedan tokom drugog semestra. Obavezni predmeti su osmišljeni da se studentima omogući sticanje novih znanja i spoznaja iz područja starog i srednjeg vijeka, a u skladu sa njihovim interesima i afinitetima. Studij II ciklusa završava se polaganjem svih predmeta, te izradom i javnom odbranom završnog rada koji se vrednuje sa 22 ECTS bodova.

5.1. Spisak obaveznih predmeta

Spisak obaveznih predmeta

1. Metodologija historijskih istraživanja sa osnovama historiografije Bosne i Hercegovine
2. Bosna i Hercegovina u predhistorijskom dobu
3. Bosna i Hercegovina u vrijeme antike

4. Civilizacija srednjovjekovne bosanske države
5. Mediavalna civilizacija jugoistočne Evrope

5.2. Informacije o rasporedu predmeta

I semestar

Kod predmeta	Naziv predmeta	Kontakt sati		ECTS
		P	V	
SSVCO1	Metodologija historijskih istraživanja sa osnovama historiografije Bosne i Hercegovine	2	2	8
SSVCO2	Bosna i Hercegovina u predhistorijskom dobu	2	2	7
SSVCO3	Bosna i Hercegovina u vrijeme antike	2	2	8
SSVCO4	Civilizacija srednjovjekovne bosanske države	2	2	7
UKUPNO		8	8	30

II semestar

Kod predmeta	Naziv predmeta	Kontakt sati		ECTS
		P	V	
SSVCO5	Mediavalna civilizacija jugoistočne Evrope	2	2	8
	Završni rad			22
UKUPNO		2	2	30

6. Uslovi za upis na studijski program

Upis na studij vrši se na osnovu javnog konkursa kojeg raspisuje i njegov sadržaj utvrđuje Senat Univerziteta u Tuzli, na prijedlog Naučno-nastavnog vijeća Filozofskog fakulteta. Pravo upisa na II ciklus studijskog programa historije – usmjerenje stari i srednji vijek imaju kandidati koji su završili dodiplomski studij/studij I ciklusa u trajanju od četiri godine sa ostvarenih 240 ECTS bodova koji su stekli zvanje:

- Diplomirani profesor historije
- Diplomirani profesor historije-geografije

Pravo upisa na II ciklus studijskog programa historije – usmjerenje stari i srednji vijek imaju i

kandidati koji su završili istorodni studij I ciklusa na drugim Univerzitetima Bosni i Hercegovini u trajanju od četiri godine sa ostvarenih 240 ECTS bodova iz oblasti historije. Strani državljani i osobe bez državljanstva prvo su obavezni polagati razliku - nacionalnu grupu predmeta. Sve drugo im se priznaje za upis na II ciklus studija. Maksimalan broj studenata za upis je 40, a minimalan 7.

U slučaju da se na prethodni raspisani Konkurs prijavi veći broj kandidata upis se vrši na temelju rang liste kandidata koja se formira na osnovu prosječne ocjene ostvarene na prethodnom ciklusu studija.

6.1. Uslovi upisa u naredni semestar

Prisustvo svim vidovima nastave, za redovne studente je obavezno i o njemu se vodi evidencija na osnovu koje student, po odslušanom semestru dobija potpis od predmetnog nastavnika. Student može upisati naredni semestar nakon izvršenih obaveza iz prethodnog semestra po osnovu prisustva na predavanjima/vježbama, što dokazuje ovjerenim semestrom u Studentskoj službi Fakulteta. Student koji nije izvršio predviđene obaveze iz upisanih predmeta mora te predmete ponovo upisati u narednoj akademskoj godini.

7. Izjava o metodama podučavanja i učenja

Metode podučavanja i učenja su osmišljene tako da podstiču studente na nezavisan i grupni rad. Osnovne metode podučavanja i učenja su:

- predavanja
- auditorne vježbe
- seminarski radovi
- diskusije
- grupni rad

8. Objašnjenje o provjeri znanja

Znanje studenata provjerava se i ocjenjuje kontinuirano tokom semestra. Pri tome se vrednuje prisutnost i aktivno sudjelovanje u nastavi i vježbama, priprema i prezentacija individualnog i grupnog seminarskog rada, međuispiti i završni ispit. Metode provjere znanja su osmišljene tako da odgovaraju očekivanim ishodom učenja. Koristit će se slijedeće metode provjere znanja:

- usmena,
- pismena,
- izlaganja i prezentacije.

Rezultati provjere znanja su dostupni i transparentni studentu tokom cijelog semestra. Preciznije metode provjere znanja date su u opisima predmeta.

9. Generički kriteriji provjere znanja

Ovi kriteriji provjere znanja su generički i primjenjuju se na sve predmete. Konačni uspjeh studenta za određeni predmet, u određenom semestru, izražava se brojnomo, opisnom ili slovnom ocjenom, kako slijedi:

Brojno	Opisno	Slovno	Opis	Bodovi
10	odličan	A	Pregledani rad je primjoran i pruža jasan dokaz potpunog usvajanja znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene na visok način.	94-100
9	izvanredan □	B	Pregledani rad je odličan i pruža dokaz sveobuhvatnog znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene, a da su mnoge zadovoljene na visok način.	84-93
8	vrlo dobar	C	Pregledani rad je dobar i pruža dokaz znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljen □,	74-83

			a da su mnoge više nego zadovoljene.	
7	dobar	D	Pregledani rad je prihvatljiv i pruža dokaz znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da su svi ishodi učenja i obaveze za taj nivo zadovoljene.	64-73
6	dovoljan	E	Pregledani rad je prihvatljiv i pruža dokaz minimalnog znanja, razumijevanja i vještina koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi također pokazuju da je većina ishoda učenja i obaveza za taj nivo zadovoljena.	54-63
5	ne zadovoljava	F	Pregledani rad je neprihvatljiv i pruža malo dokaza o znanju, razumijevanju i/ili vještinama koje odgovaraju tom nivou kvalifikacije. Dokazi pokazuju da je vrlo malo, ili nimalo, ishoda učenja i obaveza za taj nivo zadovoljeno.	0-53

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispositivnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 poena, te se utvrđuje prema slijedećoj skali bodovanja:

Obaveze studenta	Bodovi	Ukupno
Prisutnost na predavanjima	5	50
Prisutnost na vježbama	5	
Aktivnost studenta	10	
Seminarski rad	10	
Mini testovi	20	
Završni ispit	25-50	50

10. Izrada završnog rada

Studij II ciklusa završava se polaganjem svih ispita, te izradom i javnom odbranom završnog rada. Završni rad u pravilu ne treba da bude isključivo stručnog-teorijskog karaktera, nego istraživačkog iz oblasti starog ili srednjeg vijeka. Student ima pravo na odobrenje teme za izradu završnog rada sticanjem statusa studenta II ciklusa.. Završni rad se može predati na ocjenu i dalji postupak ukoliko je kandidat ostvario 40 ECTS bodova predviđenih za nastavne predmete i ukoliko je izvršio sve finansijske i druge obaveze utvrđene studijskim programom.

11. Resursi učenja

Za potrebe pripremanja ispita i izradu završnog rada studentima je na raspolaganju Univerzitetska biblioteka, uključujući i relevantne baze podataka, te resursi koje posjeduju predmetni nastavnici, saradnici i potencijalni mentori. Osigurat će se kontakt i konsultacije sa nastavnicima i saradnicima, kao bitan izvor učenja i praktičnog rada.

12. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa

Prelazak s drugih studijskih programa moguć je samo sa istorodnih fakulteta, odnosno studijskih programa. Odluku o priznavanju položenih ispita i prelasku sa drugih istorodnih studijskih programa donosi Naučno-nastavno vijeće fakulteta.

13. Opis predmeta

Puni naziv predmeta	Metodologija historijskih istraživanja sa osnovama historiografije Bosne i Hercegovine
Šifra predmeta	SSVCO1
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus
Bodovna vrijednost ECTS	8 ECTS
Trajanje	jedan semestar
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli
Fakultet	Filozofski fakultet
Nositelj predmeta	Prof. dr Enver Imamović, van. prof.
E-mail	
Izvoditelj predavanja	Prof. dr Enver Imamović, van. prof. Dr. sc Midhat Spahić, docent
Saradnik	Edin Šaković, ass.
Web stranica	www.erf.untz.ba
Status predmeta	obavezan
Uslovi	nema
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija
Aktivnost koja se ocjenjuje	Aktivnost na predavanjima 5% Aktivnost na vježbama 5% Zadaće 10% Semlnarski rad 10% Pismeni testovi: - test sredinom semestra 10% - test na kraju semestra 10% Završni ispit (pristupni rad i usmeni): 50%
Datum ovjere	
Ciljevi predmeta	Osposobiti studente za primjenu adekvatne metodologije naučnog istraživanja u oblasti starog i srednjeg vijeka, te za pisanje stručnih i naučnih radova. Osposobiti studente da koriste relevantnu izvornu građu i historijske izvore za istraživanja.
Ishodi učenja	Nakon položenog nastavnog predmeta studenti će biti osposobljeni da: – Primjene adekvatnu metodologiju u naučnim istraživanjima; – Koriste objektivne metode za prikupljanje i obradu podataka kojim se istražuju i objašnjavaju pojedini događaji i historijske ličnosti; – Samostalno osmisle i provedu istraživanje iz područja starog i srednjeg vijeka i da izvode zaključke; – Napišu i objave različite radove sa svim metodološkim uzusima;
Indikativni sadržaj predmeta	Pojam nauke i naučnoistraživačkog rada; Osnovni oblici naučne spoznaje; Klasifikacija nauka; Opća obilježja naučnog pristupa u historiji starog i srednjeg vijeka; Odnos naučne metode i metodologije; Faze procesa naučnog istraživanja (izbor i definisanje predmeta istraživanja, određivanje ciljeva istraživanja, postavljanje hipoteza, izrada projekta istraživanja, prikupljanje i obrada podataka, naučno tumačenje i interpretacija podataka, izvještaj o rezultatima istraživanja); Metode naučnog istraživanja: prikupljanje izvorne građe; obrada prikupljenih podataka;

	<p>klasifikacija podataka; kompariranje podataka; grupisanje podataka; Pisanje naučnog i stručnog djela (knjiga, monografija, udžbenik, članak); Dokumentacijska osnova rukopisa; Vrste publikacija; Primarne i sekundarne publikacije; Članci u časopisu; Struktura naučnog članka, masterskog rada i doktorske disertacije; Način citiranja i pisanje referenci; Objavljivanje naučnih radova.</p>
Metode učenja	<p>Najznačnije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz korištenje tehnike aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>U osmoj sedmici semestra studenti pismeno polažu test, koji obuhvata do tada pređeno gradivo. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom kolokviju može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu drugi test, koji obuhvata pređeno gradivo iz drugog dijela semestra. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom kolokviju može ostvariti maksimalno 10 bodova. Završni ispit obuhvata pisanje pristupnog rada i usmeni. Pozitivno ocijenjen pristupni rad je uslov za izlazak na usmeni ispit. Na usmenom ispitu student odgovara na tri pitanja iz gradiva obuhvaćenog nastavnim programom. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na završnom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda, od čega minimalno 25 bodova na završnom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Burke P. Istorija i društvene nauke, Beograd 2002. ▪ Markić B. Metodologija društvenih znanosti: metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Mostar, 2006., ▪ Hunt L. Nova kulturna historija, Zagreb 2001. ▪ Fogel R.W.- Elton G.R., Kojim putem do prošlosti? Dva pogleda na povijest, Zagreb 2002.
Dodatna □ literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prema dogovoru s nastavnikom
Intranet web reference	
Datum ovjere	

Puni naziv predmeta	Bosna i Hercegovina u predhistorijskom dobu																
Šifra predmeta	SSVCO2																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus																
Bodovna vrijednost ECTS	7 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Filozofski fakultet																
Nositelj predmeta	Prof. dr Enver Imamović, van. prof.																
E-mail																	
Saradnik	Edin Šaković, ass.																
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	Obavezan																
Uslovi	Nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test □a kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test □a kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test □a kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Datum ovjere																	
Ciljevi predmeta	Upoznati studente s zbivanjima na bosanskohercegovačkim prostorima u prahistorijskom razdoblju, te ukazati na njihov značaj u kasnijim fazama ljudskog roda.																
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pravilno rasuđivati i primjenjivati savremene pristupe i metode u procjeni spoznajnog razvoja društva u cjelini, ali i na ovim našim prostorima; – Komparirati zbivanja iz prahistorijskog doba s kasnijim i na bazi istih izvoditi određene zaključke. 																
Indikativni sadržaj predmeta	Pojam, predmet, podjela prahistorije; Izvorna građa za proučavanje ovog historijskog razdoblja; Pojava homosapiensa i njegov evolutivni razvoj; Paleolit; Mezolit; Neolit; Eneolit; i Željezno doba.																
Metode učenja	<p>Najznačanije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																
Objašnjenje o provjeri znanja	Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu drugi test koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od pitanja višestrukog																

	izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Arheološki leksikon, tom I-III Sarajevo 1988. ▪ Gavela B. Prahistorijska arheologija, Beograd 1956. ▪ Grupa autora, Prahistorija jugoslovenskih zemalja, tom I-IV, Sarajevo 1979 1984.
Dodatna literatura	▪ Prema dogovoru s nastavnikom
Intranet web reference	
Datum ovjere	

Puni naziv predmeta	Bosna i Hercegovina u vrijeme antike																
Šifra predmeta	SSVCO3																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus																
Bodovna vrijednost ECTS	8 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Filozofski fakultet																
Nositelj predmeta	Prof. dr Bego Omerčević, van. prof.																
E-mail																	
Izvoditelj predavanja	Prof. dr Bego Omerčević, van. prof. Prof. dr Salih Kulenović, red. prof.																
Saradnik	Mr. sc Rajmon Imširović, str. iz prakse																
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	Obavezan																
Uslovi	Nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Prisutnost na predavanjima</td> <td style="text-align: right;">5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td style="text-align: right;">5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td style="text-align: right;">10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td style="text-align: right;">10%</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Mini pismeni testovi:</td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td style="text-align: right;">10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test □a kraju semestra</td> <td style="text-align: right;">10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td style="text-align: right;">50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test □a kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test □a kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Datum ovjere																	
Ciljevi predmeta	Upoznati studente II ciklusa studija sa: osobenostima antičkog doba na tlu današnje Bosne i Hercegovine;																

	zbivanjima koja su ostavila dubokog traga na ovim prostorima; širenjem i utjecajem antičke civilizacije na bosanskohercegovačke prostore.
Ishodi učenja	Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći: <ul style="list-style-type: none"> – Pravilno rasuđivati i procjenjivati zbivanja iz ovog historijskog perioda; – Međusobno komparirati određene događaje; – Izvoditi zaključke kao svoje naučne stavove.
Indikativni sadržaj predmeta	Pojam, predmet i izvori za proučavanje antičkog doba na tlu današnje Bosne i Hercegovine; Bosanskohercegovačka antička historiografija; Rimsko osvajanje ovih prostora; Promjene na bosanskohercegovačkim prostorima u vrijeme rimske uprave: privreda, politika, društvo i kultura.
Metode učenja	Najznačanije metode učenja na predmetu su: <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bojanovski I. Bosna i Hercegovina u antičko doba, Sarajevo 1988. ▪ Omerčević B. Bosna i Hercegovina u vrijeme kasne antike, Tuzla 2010. ▪ Grupa autora, Kulturna istorija Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1984.
Dodatna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prema dogovoru s nastavnikom
Intranet web reference	
Datum ovjere	

Puni naziv predmeta	Civilizacija srednjovjekovne bosanske države																
Šifra predmeta	SSVCO4																
Nivo predmeta/ ciklus BiH	drugi ciklus																
Bodovna vrijednost ECTS	7 ECTS																
Trajanje	jedan semestar																
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli																
Fakultet	Filozofski fakultet																
Nositelj predmeta	Dr. sc Midhat Spahić, docent																
E-mail																	
Izvoditelj predavanja	Dr. sc Midhat Spahić, docent																
Saradnik	Mr. sc Nikola Čiča, st. iz prakse																
Web stranica	www.erf.untz.ba																
Status predmeta	Obavezan																
Uslovi	Nema																
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija																
Aktivnost koja se ocjenjuje	<table> <tr> <td>Prisutnost na predavanjima</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Prisutnost na vježbama</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>Aktivnost studenta</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Mini pismeni testovi:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- mini test na polovini semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>- mini test na kraju semestra</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit (usmeni):</td> <td>50%</td> </tr> </table>	Prisutnost na predavanjima	5%	Prisutnost na vježbama	5%	Aktivnost studenta	10%	Seminarski rad	10%	Mini pismeni testovi:		- mini test na polovini semestra	10%	- mini test na kraju semestra	10%	Završni ispit (usmeni):	50%
Prisutnost na predavanjima	5%																
Prisutnost na vježbama	5%																
Aktivnost studenta	10%																
Seminarski rad	10%																
Mini pismeni testovi:																	
- mini test na polovini semestra	10%																
- mini test na kraju semestra	10%																
Završni ispit (usmeni):	50%																
Datum ovjere																	
Ciljevi predmeta	Cilj predmeta je ovladati znanjima iz domena civilizacijskih kretanja na tlu srednjovjekovne bosanske države																
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pravilno prosuđivati i ocjenjivati civilizacijske tokove na tlu srednjovjekovne Bosne – Prosuđivati koliki je bio značaj civilizacijskih tekovina kako za ondašnju Bosnu tako i za današnju Bosnu i Hercegovinu 																
Indikativni sadržaj predmeta	Nastank srednjovjekovne bosanske države; Nastanak samostalne srednjovjekovne bosanske države; Demografske prilike; Civilizacijski tokovi na tlu srednjovjekovne bosanske države; Prpadanje tekovina srednjovjekovne bosanske civilizacije.																
Metode učenja	<p>Najznačanije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe; – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova. 																
Objašnjenje o provjeri znanja	Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi) koji																

	<ul style="list-style-type: none"> - mini test na polovini semestra 10% - mini test na kraju semestra 10% Završni ispit (usmeni): 50%
Datum ovjere	
Ciljevi predmeta	Cilj predmeta je ovladati znanjima iz domena civilizacijskih tekovina na tlu jugoistočne Evrope
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta studenti će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pravilno prosuđivati i ocjenjivati civilizacijske tokove na tlu na tlu jugoistočne Evrope – Prosuđivati i zaključivati koliki je bio značaj civilizacijskih tekovina kako za ondašnju jugoistočnu Evropu tako i za današnje evropske prostore;
Indikativni sadržaj predmeta	Nastank srednjovjekovnih zemalja na tlu jugoistočne Evrope; Etnička slika; Uzajamno miješanje i obogaćivanje različitih kulturnih tekovina; Civilizacijski tokovi na tlu jugoistočne Evrope; Propadanje civilizacijskih tekovina na tlu jugoistočne Evrope; Pojava i širenje islamske civilizacije.
Metode učenja	<p>Najznačanije metode učenja na predmetu su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Predavanja uz aktivno učešće i diskusije studenata; – Auditorne vježbe – Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.
Objašnjenje o provjeri znanja	<p>Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od pitanja višestrukog izbora. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Oba mini testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime je postignuta ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit. Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na tri izvučena pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na sva tri pitanja. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu.</p>
Jezik podučavanja	Bosanski
Osnovna literatura	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pirenne H. Povijest Evrope od seobe naroda do XV stoljeća, Zagreb 1956. ▪ Ostrogorski G. Istorija Vizantije, Beograd 1969. ▪ Hiti F. Istorija Arapa, Sarajevo 1967. ▪ Arnold W. T. Povijest islama- historijski tokovi misije, Sarajevo 1989.

Dodatna literatura	▪ Prema dogovoru s nastavnikom
Intranet web reference	
Datum ovjere	

Specifikacija završnog rada	
Nivo / ciklus BiH	drugi ciklus
Bodovna vrijednost ECTS	22 ECTS
Trajanje	jedan semestar (180 sati)
Univerzitet	Univerzitet u Tuzli
Fakultet	Filozofski fakultet
Mentor	nastavnik izabran na užoj naučnoj oblasti/nastavnom predmetu iz kojeg se radi završni rad.
Web stranica	www.erf.untz.ba
Status	Obavezan
Uslovi	Student ima pravo na odobrenje teme za izradu završnog rada sticanjem statusa studenta II ciklusa. Završni rad se može predati na ocjenu i dalji postupak ukoliko je kandidat ostvario 40 ECTS bodova predviđenih za nastavne predmete.
Ograničenja pristupa	studenti II ciklusa studija
Aktivnost koja se ocjenjuje	– Minimalno 45 strana istraživačkog rada; – Javna usmena odbrana/prezentacija rada; – Odgovori na pitanja Komisije za odbranu rada;
Datum ovjere	
Ciljevi završnog rada	Ciljevi izrade završnog rada su osposobiti studenta za: <ul style="list-style-type: none"> • samostalno istraživanje iz područja starovjekovne ili srednjovjekovne historije; • objektivno korištenje relevantne literature; • prikazivanje i interpretaciju rezultata, te donošenje zaključaka; • primjenu znanja iz metodologije naučnog istraživanja; • primjenu adekvatnih istraživačkih metoda; . • za pisanje i objavljivanje naučnih radova.
Ishodi učenja	Nakon uspješno završenog i odbranjenog završnog rada studenti će moći: <ul style="list-style-type: none"> • Identifikovati postojeća pitanja iz područja starovjekovne i srednjovjekovne historije i jasno izraziti svoje stavove; • Uspješno raditi kao nezavisan istraživač; • Samostalno osmisliti i provesti istraživanje iz područja starovjekovne ili srednjovjekovne historije, diskutovati i izvoditi zaključke; • Napisati i objaviti naučni rad sa svim njegovim komponentama; • Jasno i razgovijetno predstaviti i interpretirati rezultate istraživanja javnom okruženju.
Indikativni sadržaj rada	Sadržaj će odrediti kandidat, mentor i članovi Komisije.

Metode učenja	Student uči uglavnom samostalno, u formi samostalnog istraživanja, uz nadzor mentora i članova Komisije.
Objašnjenje o provjeri znanja	Kvalitet pisanog rada i usmenu prezentaciju kandidata će ocjenjivati Komisija. Nakon završetka javne odbrane rada Komisija, većinom glasova, objavljuje uspjeh kandidata pri čemu rezultat može biti: - odbranio rad, - nije odbranio rad
Datum ovjere	